

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Telefoni uredništva in uprave: 65-01, 65-02, 65-03, 65-04, 65-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen po prazniku

Nagradno žrebanje „Slovenec“

KUPOVALCI Odrzeka z rednim žigom spravijo v ODRZKOV Vse dale pravice, da se udeležijo nagradnega žrebanja. — Rednim naročnikom odrezkov ni treba!

152 dragocenih nagrad vas čaka

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7565; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/3

Plodno delo

Ko je po polomu diktature najnesposobnejših v naši državi prevzel vlado dr. Milan Stojadinović, ni napovedal samo novih smernic v naši notranji politiki, ampak postavil nove cilje tudi državnemu gospodarstvu, ki je prej teklo 20 let brez vsakega načrta kar avtomatično iz dneva v dan. Iz programskih besed predsednika nove vlade pa je odmevala odločna volja, da se sploh vse panoge državnega udejstvovanja postavijo na novo podlago ali pa temeljito preuredijo. Dasi je nezmožnost bivšega režima, ki se ni lotil nobenega življenjsko važnega stvarnega vprašanja v težkem času, ampak je vršil samo nasilje nad političnim in narodnim prepričanjem jugoslovanskih državljanov, ustvarila v naši domovini ozračje nevere, splošnega nezaupanja in globokega dvoma v vsako dobro voljo in sposobnost od zgoraj, je dr. Stojadinovićev program dvignil duha po vsej državi in zbudil upanje v boljše čase. Saj se je vedelo, da močni roki šefa naše vlade odgovarja globok vpogled v potrebe njene prebivalstva in dobro premišljen načrt za izpodbudo in praktično izrabo vseh njenih bogatih sil.

Nova vlada, ki jo podpirajo najboljše sile slovenskega naroda, je v treh letih svojega delovanja, ki so potekla do sedaj, zastavila svojo roko povsod, kjer država usmerja ali bodisi naravnost, bodisi posredno vodi obče posle, v harmonični povezanosti vseh panog. Najbolj vidna pa je bila v teh začetnih letih njena delavnost in najbolj vidni so bili njeni uspehi na področju zunanje državne politike. Ne da bi se količkaj zrahljala naša stara prijateljstva, je sedanja vlada, zavedajoč se notranje moči države, ki ima tak položaj kakor Jugoslavija, navezala stike z državami drugega evropskega tabora na tako srečen način, da je njen ugled in njena cena v očeh njenih tradicionalnih zaveznikov le še bolj zrastle. To pa naše države ni utrdilo samo v mednarodnem političnem oziru, ampak je ustvarilo nove pogoje in trdno podlago za njen gospodarski procvit po sedmih letih zastoja, ki ga niso bili povzročili samo svetovni gospodarski činitelji, ampak so ga bili v velikem delu tudi krivi politični in gospodarski diletanti bivše diktature.

V sedanjem trenutku se začnajo že kazati začetki velikopotezne načrtnega gospodarstva novega režima v zvezi z ostalimi izpodbudami, ki jih daje na vseh področjih državnega vodstva in narodove samodelavnosti. Pozornost našega ministrskega predsednika je bila od samega začetka obrnjena na bogastvo Jugoslavije na rudah, ki nas postavljajo na eno prvih mest v Evropi po količini in po kakovosti naših rud in kovin. Od ustanovitve naše države do danes ni vladala na tem področju nobena druga smernica kakor naravni gon posameznikov in posameznih družb, da se s produkcijo naših rud in kovin obogatijo tisti domači in inozemski krogi, ki so srečni posestniki teh naravnih zakladov, dočim so koristi države in njenega prebivalstva bile šele na drugem mestu, tako da je vladal pri nas do danes v tej panogi, kakor tudi v drugih, skoraj neomejen gospodarski liberalizem, ki mu je oče neizmerni pohlep, mati pa skrajna nemarnost tistih, ki bi morali gospodarstvo dirigirati, ne pa imeti deleža na izrabljanju našega narodnega bogastva v zasebni blagor. Če bi bilo v naši državi veljalo dalje to načelo gospodarske proizvodnje in pridobivanja ter izrabljanja, bi gotovo ne bila dolgo sposobna nobenega dviga na nobenem polju, ne sodelovanja s sodobnim človeštvom, ki bodisi v demokratičnih, bodisi v avtoritarnih državah skuša preokreniti gospodarstvo v prid vsega občestva. Naša država bi tudi v zunanji politiki nikesar ne pomenila, če se ne bi obenem notranje gospodarsko temeljito preuredila. V tem oziru pomeni vlada dr. Stojadinovića začetek take preusmeritve, ki se bo morala izvesti pravi v vseh panogah našega gospodarskega življenja. Duha brezvestnega dobičkarstva, nečistih poslov in oškodovanja države v prid posameznikov mora biti enkrat konec in gospodarska politika dr. Stojadinovićeve vlade nam je porok, da bo posledica njenih gospodarskih reform po vladnem načrtu popolno izčiščenje naših gospodarskih razmer tudi v moralnem pogledu.

V svojem govoru 2. julija v Boru nam je dr. Stojadinović povedal, kateri so njegovi nadaljnji gospodarski načrti, potem ko je bila ustanovljena tvornica železa v Zenici in ko je sedaj v Boru uvedena elektroliza bakra. Obe ti dve veliki napravi imata namen, da bomo rudo izdelali v kovino doma, ne pa da bi jo še nadalje v sirovem stanju izvažali v inozemstvo za cenen denar, da potem drago kupujemo svojo lastno rudo, predelano v zlahkno kovino, za drag denar nazaj od tujcev. Ko se bomo zdaj osvobodili tujine, kar se tiče železne in bakrene rude, v kateri je srebrno, se bomo v dogledni bodočnosti osvobodili tudi od inozemstva, kolikor izdeluje in nam drago prodaja iz naših rud izdelani aluminij, cink in svinca. Na ta način nam bodo prihranjene vsako leto stotine milijonov, ki bodo odslej tvorile vedno živ dotok zaslužka in dobička našega lastnega narodnega gospodarstva. Aluminij je začela izdelovati že tovarna v Šibeniku, glede svinca pa se bomo domenili z Anglijo, ki zljaj v tej panogi izvečuje največ dobička iz našega naravnega rudniškega bogastva. Če se prišljemo domačo proizvodnjo jekla, ki bo mogoča ob nadaljnjem razvoju naše železne industrije, ter možnost, da bomo doma izdelovali tudi

Velik shod JRZ na južnem koncu države

Dr. Stojadinović govori v Skoplju

Bodočnost Južne Srbije: tobak, opij, oljnata semena, sviloprejka, bombaž, riž

Skoplje, 4. julija. AA. Danes ob 10 dopoldne se je pričel v strankinih prostorih v Skoplju, v tako imenovani Krangovi palači, shod JRZ. Pred začetkom shoda so se zbrali v teh prostorih senatorji, poslanci, banški svetniki, predsedniki in podpredsedniki okrajnih organizacij JRZ in druge ugledne osebnosti iz Skoplja in vse južne Srbije.

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović se je pripeljal v spremstvu ostalih ministrov pred Krangovo palačo nekaj po 10. uri. Pred vhomom je predsednika vlade pozdravilo veliko število prijateljev iz Skoplja in južne Srbije. Dr. Stojadinović je zatem odšel v dvorano, kjer je bila napovedana konferenca, in so mu ob tej priliki navzočni priredili viharne ovacije, ki so trajale več minut.

Predsednik banovinskega odbora JRZ Ugrin Joksinić je nato začel konferenco z jednatim govorom, v katerem je pozdravil voditelja JRZ dr. Stojadinovića ter poudaril njegovo veliko državniško delo za preporod Jugoslavije in njegove velike zasluge za zboljšanje kmetijskih razmer v vsej državi, posebno pa še v južnih krajih. Zatem je poslanec Stojadin Dimitrijević prebral poročilo banovinskega odbora JRZ za vardarsko banovino, ki govori tudi o potrebnih kreditih za javna dela v vseh okrajih vardarske banovine.

„Za volitve je časa še leto dni“

Znova je vzklopelo veliko navdušenje, ko je stopil na govorniški oder predsednik vlade dr. Stojadinović ter v daljšem govoru pojasnil svojo splošno nacionalno gospodarstvo in socialno politiko. Ko je v svojem govoru poudarjal navzočnost velikega števila ostalih ministrov na tej konferenci, je dr. Stojadinović dejal, da v tem dejstvu ni treba gledati bližnjih volitev narodnih poslancev. Za te volitve imamo še časa leto dni. Proč so zdaj tisti časi, — je dejal dr. Stojadinović, ko so ministri hodili med narod samo pred volitvami. Ministri današnje vlade bodo hodili, kakor so hodili dozdaj, neprestano med ljudstvo, da pridejo z njim v neposreden stik ter da se seznanijo z ljudskimi potrebami in željami.

O notranjem posojilu

Govoreč o velikih javnih delih, ki bodo izvedena iz novega notranjega posojila štirih milijard din, v veliki meri tudi v vardarski banovini, je dr. Stojadinović poudaril, da je uspeh za vpis tega posojila že zagotovljen. Nihče ne bo prisiljen, da vpiše posojilo, in tudi se nihče ne bo dotaknil hranilnih vlog. Pred nekaj dnevi — pravi dr. Stojadinović — sem bral v časopisih, kako je bilo v neki tuji državi vpisano posojilo v času 4 minut. Ne vem za kateri čas se bo odločil naš finančni minister dr. Dušan Leticia, vendar verjamem, da bo, čim pride na vpisovanje tega posojila, uradno poročilo objavilo, da je bilo posojilo vpisano, če ne ravno v štirih, pa morda že v treh minutah.

Pogajanja s Turčijo o izseljevanju Turkov

Nato se je predsednik vlade dotaknil posameznih vprašanj, ki posebno zanimajo Južno

Srbijo, ter je med drugim tudi dejal, da se vodijo pogajanja s turško republiko glede izseljevanja Turkov iz naše države. Takšna pogajanja so se že prej nenakajkrat začela, vendar pa se tudi zdaj ne da reči, če bo prišlo do sporazuma. No, v vsakem primeru je

tu govora samo o onih Turkih, ki so naši državljani in ki so sami izrazili željo, da bi se izselili. Dr. Stojadinović je pri tem pripomnil, da je turška manjšina v naši državi zelo lojalna in da je kr. vlada z njo zadovoljna.

Ustanovljen bo „Zavod za Južno Srbijo“

Ministrski predsednik je zatem govoril o zunanji politiki in posebno še o paktu večnega prijateljstva z Bolgarijo. Na vseh straneh kraljevine Jugoslavije — je dejal — je danes mir zavarovan in naše državne meje priznavajo vsi naši sosedje ter jih smatrajo za svete in nedotakljive. Da bi Južna Srbija doživela še večji gospodarski razmah, bo ustanovljen Zavod za gospodarsko povzdigo južnih krajev, preko katerega bo prišlo do sodelovanja med gospodarskimi strokovnjaki iz južnih krajev naše države in organi raznih gospodarskih resorov. Posvečena bo posebna pozornost vprašanju tobaka, opija, oljnatih semen, sviloprejk, bombaža in rižu. (Ta del govora ministrskega predsednika so navzočni še posebno navdušeno pozdravili.) Končno je predsednik vlade razložil, kako je treba razviti delavnost tudi v bodoče pri organiziranju stranke ter nazadnje obljubil, da bo še večkrat prišel v Skoplje, saj ga je Skoplje celo izvolilo za častnega meščana.

Poslanec preševskega okraja Acim Popović je podal poročilo o stanju tobaka na jugu, o povečanju tobačne proizvodnje in o ukrepih, ki so potrebni za boljšo prodajo tobaka iz Južne Srbije na domačih in tujih tržiščih.

O vprašanju opija je govoril poslanec Dušan Popović iz Negotina, o oljnatih semenih in gojitvi sviloprejk pa je podal izčrpno poročilo poslanec Časlav Nikitović.

O vladni zunanji in notranji politiki je govoril poslanec prof. Peter Kosović iz Bitole. V svojem lepem in dovršenem govoru je Kosović poudaril razliko med današnjimi in prejšnjimi razmerami.

Madžarska med Nemčijo in Italijo

Najprej regent Horthy v Berlin, nato ministrski predsednik Imre dy in zunanji minister de Kanya v Rim

Budimpešta, 4. julija. TG. V budimpeštanskih krogih potrjujejo, da bo regent admiral Horthy uradno obiskal Nemčijo, in sicer bojno pristanišče Kiel. Povabilo nemškega državnega kanclerja Hitlerja mu je prinesel admiral Raeder, ki je bil nedavno v madžarski prestolnici. Horthy je povabil sprejel in se bo v Kielu udeležil splavitve nove nemške bojne ladje, ki bo nosila njegovo ime. V uradnih krogih izjavljajo, da v nobenem primeru ne gre za uradni državni obisk, kajti, kadar Madžarska govori o sosisi Rim-Berlin, je Italija vedno na prvem mestu in bi tudi pri obisku admirala Horthyja v Kielu radi preprečili,

da bi se mu dale razlage, ki se ne ujemajo z uradno madžarsko zunanjo politiko.

Iz istih krogov so se v Budimpešti tudi odločili, da bodo pred potovanjem regenta Horthyja v Nemčijo poslali ministrskega predsednika Imre dyja in zunanjega ministra de Kanya na uraden obisk v Rim. Tako bo ohranjen videz ravnotežja med obema prijateljicama. Imre dy in de Kanya bosta potovala v Rim v drugi polovici meseca julija. Pri Madžarih se je udomačila navada, da vsakokratni novi predsednik vlade, kakor hitro se je seznanil s svojim poslovnim delokrogom, obišče italijansko vladno. Sedanji obisk ministrskega predsednika Imre dyja v Rimu pa je tudi sicer postal potreben zaradi tega, ker je priključitev Avstrije k Nemčiji popolnoma prevrnila stavbo tako imenovanih rimskih protokolov, ki so ustvarili gospodarsko skupnost in politično zavezništvo med Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Sedaj je Avstrija izpadla in je na mestu vprašanje, kaj je od rimskih protokolov sploh še ostalo in kaj je treba ukreniti, da se odnosi med Madžarsko in Italijo, ki so jih do sedaj urejevali omenjeni protokoli, prilagodijo novemu položaju. V Budimpešti so prepričani, da je stvar v Rimu šla gladko, kajti razpoloženje Italije do Madžarske je, tako trdijo, prav tako prijateljsko, kakor je razpoloženje do Jugoslavije.

Ko se bosta Imre dy in Kanya vrnila iz Rima in se bo tudi admiral Horthy vrnil iz Kiela, bodo v Budimpešti proučevali tudi vprašanje, če je za madžarsko vladno še potrebno, da napravi uraden obisk tudi v Berlinu.

Čudna vest madžarskega lista

Budimpešta, 4. julija. b. Ekstremistični list »Viradat« poroča iz Berlina, da namerava nemški državni kancler Hitler v prvi polovici septembra obiskati madžarsko prestolnico. Razširilo so se vrsti, da bo Hitler prišel v Budimpešto 8. septembra. Isti list trdi, da hoče tudi Mussolini v septembru obiskati Budimpešto, in sicer teden dni za Hitlerjem. »Viradat« je znan kot list, ki rad prinaša senzacije, znan pa je tudi kot list, ki ima izredno dobre zveze z nemškimi političnimi krogi.

Italijanski general v Berlinu

Berlin, 4. julija. AA. Havas: Italijanski državni podtajnik v vojnem ministrstvu general Pariani je sredi julija prišel v Berlin. Pariani je prišel na vabilo generala Brauchitza in si bo ogledal več nemških vojaških središč.

Dunajska vremenska napoved: Zopet se bo pooblačilo z zapada, na vzhodu mogoče še jasno.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno.

Zemunska vremenska napoved: Delno se bo zjasnilo, vendar bo ponekod precej močno oblačno, zlasti v južnih krajih. Nalivi bodo bolj poredki. Toplota se ne bo znatno epremenila.

kable, za katere moramo zdaj plačevati vsako leto ogromne vsote inozemski proizvodnji, bomo imeli šele kolikor toliko popolno sliko tega, kako zelo more ob spretnem in vestnem vodstvu napredovati naše narodno gospodarstvo v prid vseh slojev prebivalstva in državne blagajne. Razumljivo je, da tako velikopotezno delo na dvigu in razširjenju naše proizvodnje in na izrabi našega naravnega bogastva slejkoprej zahteva tudi udeležbo inozemskega kapitala, s katerim ostajamo v živi zvezi nujno potrebnega in koristnega mednarodnega izmenjavanja, toda osamosvojitve naše proizvodnje v toliki izmeri, kakor se vidi iz programa in dosedanjega dela naše vlade na tem področju, bo imela nujno za posledico, da nas inozemski kapital ne bo izžemal, ampak le koristno pomagat naši narodni gospodarski delavnosti. To so pa stvari, ki ne koristijo samo nujni državni obrambi, s katero je treba v sedanjem času

računati v prvi vrsti, ampak pomenijo trajno oživiljenje in napredek ter vir narodnega blagostanja v Jugoslaviji.

Nobena stvar ne pomeni boljše in realnejše utemeljitve, kako potreben nam je bil režim dr. Stojadinovića in njegovih sodelavcev, kakor je njegov gospodarski načrt, ki meri na dejanski dvig narodnega življenja v Jugoslaviji, ki sloni na blagostanju vseh pridobivajočih in delajočih slojev. Dočim so lažinacionalni režimi razbiniili vse delo države v prazno in pusto prerakanje o nekih nacionalnih formulah in geslih ter teorijah, zaradi katerih so morali zvesti in pridni ljudje v ječo, nam sedanja vlada odpira perspektivo v bodočnost živahnega in realnega dela v vseh panogah našega gmotnega in kulturnega udejstvovanja, ki ne bo porajalo zdražb, ampak družilo vse delovne sloje ljudstva v plodovitem naporu za izrabo vseh naših velikih in bogatih sil.

Velika letalska prireditev na Gorenjskem

Ob navzočnosti zastopnika Nj. kralj. Vis. kneza namestnika Pavla — Nad 4500 gledalcev. Akrobacije motornih letal nad gorenjskimi planinami

Jesenice, dne 4. julija.

Včeraj je bila na Poljanah nad Jesenicami prireditev, kakršne zgodovina naše Gorenjske še ne pomeni. Jeseniški delavci, tehniki in inženirji so iz lastne pobude pričeli že pred letom graditi lastno jadralno letalo. Ko je bilo tako rekoč že gotovo, so dali pobudo za ustanovitev Aero-kluba, ki naj bi okviril to njihovo delo. Ta Aero-klub je bil v našem mestu ustanovljen pred dobrimi 4 meseci in včeraj je ta agilna jadralna skupina pokazala prve uspehe svojega dela. Ta prvi javni nastop je pokazal, da ni več daleč čas, ko bodo Jesenice prvi tudi v jadralnem športu, pokazal pa je tudi lepoto in krasoto jadralnega športa sredi in nad našimi največjimi planinami lepe gorenjske zemlje.

Dopoldne na Jesenicah.

Letalski dan je bil odprt s razstavo jadralnih letal ljubljanske in jeseniške jadralne skupine pred osnovno šolo ter z razstavo modelov v telovadnici osnovne šole. Že to prireditev si je tekom dopoldneva ogledalo nad 1000 ljudi. Ljubljanci so razstavili letalo H 17, jeseniška skupina pa svoj krasni prvi izdelek »Pulex«. Šolskih modelov je bilo nad 20. Dopoldnansko prireditev so obiskali tudi člani Oblastnega odbora iz Ljubljane, ki so šli jeseniški skupini vsestransko na roke. Razstava je pokazala, koliko dela je bilo izvršenega in kdor vidi, pod kakimi pogoji so jeseniški jadralci gradili svoje letalo, ta šele v ceniti njihovo požrtvovalnost. Zadrje dni pred razstavo so delali noč in dan in njihov trud je bil plačan v ponosu, ko so prinesli svoje prvo letalo na razstaveni prostor. Ocenjevalna komisija je pregledala in ocenila modele, med katerimi so bili lepi eksemplarji. Omeniti moramo Krekovo godbo, ki je na razstavnem prostoru priredila koncert, kar je prireditev še bolj dvignilo. Razstavljeni izdelki dokazujejo, da se na Jesenicah organizira jadralna skupina, ki bo v najkrajšem času prevzela vodstvo tudi v tem športu.

Popoldne na Poljanah.

Glavna prireditev je bila popoldne na letališču na Poljanah, ki ležijo visoko nad Jesenicami. Že od dveh so se pričeli zbirati na prostorih gledalci iz vseh krajev radovljanskega okraja. Sem gor z Javornika in Jesenic pa so prihajale kar nepretrgane skupine, tako, da je bil avtodovoz skoraj nemogoč. Z ene strani pa so prihajali Blejci in Gorjanci — vsi z namenom, da vidijo prvi v zgodovini Gorenjske, če je res mogoče po zraku voziti brez vsakega motorja in da prisostvujejo tej odprti prireditev jadralnega športa v našem kraju. Na obsežnem prostoru se je zbralo mnogo nad 4000 ljudi. Mnogi pa so prireditev opazovali z visokih pobočij. Malo čez turo se je na letališče pripeljal odposlanec Nj. Vis. kneza namestnika Pavla kapetan gosp. Pirš, katerega sta na kolodvoru sprejela in pozdravila predsednik inž. Rekar Ciril in A. Kuhar. Istočasno so prispeli na prostor zastopniki garnizij v Boh. Bell gg. kapetan Kapetanovič in kapetan Mesarovi, dalje iz Moistrane gg. kapetan Dukovič in podp. Balajž, ki delujejo večinoma tudi v odboru Aero-kluba. Prisrčno je bil pozdravljen oblastni odbor iz Ljubljane. Prišli so predsednik dr. Orel, načelnik modelne sekcije prof. Ovsenek, blagajnik Osana Miroslav, načelnik Jadralne sekcije Sorn Gintar in še drugi člani. Iz Ljubljane je prispel tudi poznani jadralce g. Zajec, ki ga jadralci imenujejo kratko »Amerikanec«. Prišli so dalje zastopnik okrajnega načelstva g. podnačelnik Bizjak, zastopniki drugih oblastev in predstavnikov društev, ki jih je bilo skupno zastopanih nad 70. Med svoje jadralce je prišel tudi priljubljeni generalni ravnatelj KID g. C. Noč. Jeseniško in zasipško faro je zastopal g. župnik Demšar, ki je tudi blagoslovil letališče, jeseniško občino član banskega sveta in podžupan Arnež. Prišli so tudi posestniki, ki so Aero-klubu odstopili zemljišče, tako član banskega sveta g. Jan, pos. g. Švegelj in g. Zemlja. Njim je klub za vso podporo najbolj hvaležen. Vseh zastopnikov društev in uradov je bilo 80. Na letališče je končno prikorakala še požrtvovalna Krekova godba z Jesenic.

Najprej je bila tekma modelov ljubljanske in jeseniške skupine. Po zraku so frčali lepi modeli in vzbujali dobro voljo. Posebno »pridenč« je bil modelček iz Ljubljane, ki nikakor ni hotel zlepa nazaj na zemljo. V muhastem vetru je izvajal tudi akrobacije. Nekaj čez tretjo uro pa se je prikazalo nad planino motorno letalo, ki ga je vodil pilot Raznožnik. To letalo je imelo v šlepu visokosposobno jadralno letalo YU-Pionir. Videla se je celo žica, s katero je bilo jadralno letalo privezano na motorno, da ga je vlekel iz Ljubljane. Nad Poljanami pa je bilo jadralno letalo odvezano in puščeno samo sebi. V jadralnem letalu je bil pilot Majdel. Marsikdo ni verjel, da

bo jadralno letalo mogoče spraviti s take višine lepo na letališče. Pilot Majdel pa je napravil nekaj krogov. Z dimom so mu kazali smer vetra. Lepo je obkrožil letališče in mirno pristal. Komaj so reditelji obdržali ljudstvo na črtah — vse je hotelo videti pilota in letalo. Predsednik inž. Rekar mu je hitel nasproti, mu čestital in se mu zahvalil. Ta točka je bila najlepša in najbolj zanimiva v programu, ker so jo skoraj vsi šele prvič videli. Takoj nato se je visoko nad planinami pojavilo rdeče motorno letalo, katerega je vodil dr. Rape. Izvajal je krasne akrobacije in se kot vreteno vrtel nad množico, potem pa po nekaj krasnih zavojih odjadril proti Ljubljani.

Nato je sledil krst jeseniškega letala in blagoslovitev letališča. Zbor je nagovoril predsednik Aero-kluba inž. Rekar Ciril, ki je pozdravil najprej zastopnika kneza namestnika Pavla in ga prosil, da tolmači visokemu predsedniku največjo zahvalo za veliko pozornost in da mu tolmači našo vdanost. Pozdravil je po vrsti vse zastopnike oblasti, cerkve in društev. Predočil je veliko delo jeseniških jadralcev in modelerjev ter se jim zahvalil za veliki trud. Jeseniški Aero-klub bo delal za napredek jadralnega športa, bo delal za prvenstvo in bo delal za domovino in za kralja. Naše bodo zasenčili naši avioni. Po blagoslovitvi je spregovoril gosp. župnik Demšar, ki je pozdravil zbor tudi v imenu jeseniškega župnika in v imenu občine. Čestital je idealnemu in požrtvovalnemu delu in želel obilno uspehov. Kjer prime gorenjska pest, tam se tudi nekaj pozna, to je dokazal tudi jeseniški Aero-klub. Zbor je pozdravil predsednik Oblastnega odbora dr. Orel iz Ljubljane, ki je z veseljem ugotovil resno in uspešno delovanje tega najmlajšega kluba v državi. Prvi javni nastop kluba je velika manifestacija za ta kraljevski šport, ki je tudi v korist naši domovini. Za tem je malo dekletke — inž. Baltičeva Barbara dala ime prvemu jadralcu. Ta prizor male botrice je bil nad vse prisrčen. Majčkeno botro je vodila k letalu gospa inž. Rekarjeva, da je prerazela modri trak.

Zadnja točka sporeda so bili skoki jeseniškega letala, ki jih je izvajal jeseniški pilot g. Izidor Ružigaj, pionir pri naši skupini. Sledila je še razdelitev nagrad zmagovalcem.

Ni tu mesta, da bi se mogli zahvaljevati vsem, ki so pomagali, da je prireditev, kakršne naša Gorenjska še ne pomeni, tako lepo uspeša. Vsak, ki je pomagal, naj ve, da je pomagal plemenitemu delu.

Toča uničila polja in vinograde

Strašno neurje nad Pišecami, Bizeljskim, Podsredo in Sv. Petrom

Celje, 4. julija.

Lansko leto je toča pokončala vse pridelke v več vaseh v kozjanskem okraju. Katastrofa, ki je zadela te kraje, je vrgla prebivalce v največjo revščino in pomanjkanje. S strahom se spominjajo ljudje teh žalostnih dni, ko jim je toča za več let uničila sadno drevje in vinograde, edini vir dohodka. Zadnje dni pa so jim soparni dnevi zopet pretili in s skrbjo so se ozirali v nebo, ko se je v kakem kotu pojavil temen oblak. Dnevi preteklega tedna so bili še posebno soparni in kmetje so trepetali, da jih zopet ne zadene nesreča.

V nedeljo ob 2 popoldne se je ulila močna ploha. Med dežjem je padala toča, ki pa ni napravila večje škode. Nevihta je prenehala, vendar so se na južozapadni strani zopet pričeli

Velika gasilska prireditev v Ponikvah

Zdravstveni dom v Ponikvah pri Dobropoljah, ki razvija neverjetno živahno delovanje, priredi z gasilsko župo kočevsko dne 10. julija ob 2 pop. gasilsko prireditev v takem okviru in velikosti, kot je slovensko podeželje še ni videlo. — Šef Zdravstvenega doma v Ponikvah in načelnik reševalnega oddelka gasilske čete Ponikve dr. Joža Herfort je v tečaju za reševalne oddelke gasilskih čet kočevske župe izvečbal okrog 60 reševalcev, ki so že na tečaju in izpitih pokazali izredno ročnost in spretnost. Vsi ti reševalci in skoraj vse gasilske čete kočevskega okraja bodo sodelovali na tej veliki prireditvi, katero bo vodil dr. J. Herfort. Sodelovalo bo več motornih brigad, ljubljanski oblastni odbor jugoslovanskega aerokluba pa bo izvedel s svojimi letali letalski napad na Ponikve in na tamkajšne institucije. Uprizorjena bo nesreča z elektriko, padlo bo več razstrelilnih bomb, vžigalnih in plinskih. Naše podelje bo imelo sedaj najlepšo priliko, da se seznanj z grozotami bodoče vojne in da vidi izredno požrtvovalnost naših zavednih gasilcev. Program teh vaj je sledeč: ob 2 popoldne 10. julija se pojavijo letala, po okoliških cerkvah prične biti plat zvona, čim pa padejo prve bombe, stopijo v akcijo reševalci z maskami ali brez mask, ženski samaritanski oddelci in napadalne obrambne čete z brigadlinami. Glavni reševalni stan je v Zdravstvenem domu, ki bo zaznamovan z zastavo Rdečega križa. Reševalci bodo imeli priliko pokazati svoje znanje, ki bo ponovno ocenjeno po komisiji.

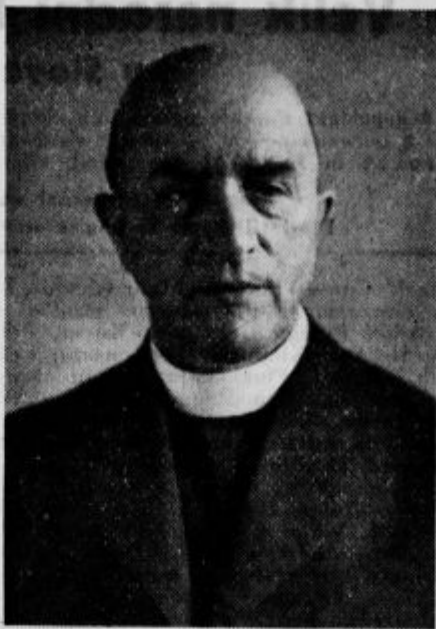
Pri vsej prireditvi bo sodelovala priznana dobropoljska godba, pa tudi za grlo in želodec bo preskrbljeno.

Nova odkritja o delovanju Pintaričeve tolpe

Maribor, 4. julija.

O delovanju razbojnika Pintariča in njegovih pajdašev prihajajo na dan vedno nova zanimiva odkritja ter se tudi kraj osumljenec in aretiranih oseb čimdalje bolj širi. V soboto popoldne in v nedeljo ves dan se je mudil narednik Gvičdon Zorenč od poveljstva mariborske orožniške čete z Juhartom in Kelemom na Dravskem polju, v Konjicah, Slovenski Bistrici in Poljčanah. Reke je priznal, da so Juhart, Pintarič in in Kelem že sedaj znanih vlovov in razbojstev zagrešili še dva vlovov v Poljčanah, poskušali pa so istotam vloviti še na dveh krajih, pa so bili pregnani. Te vlove so izvršili v družbi nekega Karla Hojkerja, katerega sedaj orožniki zasledujejo. Izvršene so bile številne hišne preiskave ter so našli razno nakradeno obleko, perilo, ure, na-

Ignacij Zaplotnik 60 letnik

Včeraj je neopaženo obhajal 60 letnico življenja duhovni svetnik g. Ignacij Zaplotnik, katehet na III. deški osnovni šoli v Ljubljani. Rodil se je 4. julija 1878 v Goričah.

Gospod svetnik je v prvi vrsti katehet, ki se zaveda svoje vzvišene službe, zato je pa mojster na svojem mestu. Splošno je znano, da ne zna le dobro učiti, marveč predvsem vzgajati za življenje. Je pravi dušni pasir svojih učencev, zato ga izredno spoštujejo in ljubijo ter so mu s srcem vdani. Srečni so, če se mu morejo pridružiti na ulici, če morejo priti k njemu na dom. In res je pogosto videti na cesti celo gručo otrok, ki se vsi prerivajo, da bi bili bližji svojemu ljubljensku katehetu. Izbrane izmed njih pripravila še v počitniški dobi za strežniško službo pri sv. maši.

Naš g. jubilar je vsestransko izobražen. Na njegovi mizi najdemo vsakovrstne znanstvene, slovstvene, jezikovne, zgodovinske, zdravniške in druge knjige, ki pa jih tudi študira, kolikor mu dopušča čas. Posebno se udeležuje pri raznih gospodarskih, zadrugah in drugih organizacijah, ki jim je s svojo izkušnostjo in modrimi nasveti v veliko pomoč. Znan je kot spreten pregledovalec računov, bilanc itd.

Lepo starost je že dosegel naš jubilar, ki pa se mu ne pozna kaj prida. Je pač čvrsta gorenjska korenina. Bog daj še mnogo delovnih let!

Oglejte si nagrade

ki jih razpisuje „Slovenec“ za svoje naročnike pri sledečih tvrdkah:

v Ljubljani:

Verbaj, Gosposvetska cesta 10,
Radioval, Dalmatinova ulica 13,
Bregar & Krek, Miklošičeva cesta (Vzajemna zavarovalnica),
A. Gorec, d. z. o. z., Tyrševa cesta,
Suttner, Aleksandrova cesta 6,
A. Prelog, Tyrševa cesta 1,
L. Baraga, Tyrševa cesta 3,
Warbinek, Miklošičeva cesta 8,
Fortič, Dvorni trg 3-I.,
Musar, Sv. Petra cesta 61,
Tovarna verig Lesce, Sv. Petra cesta 60,
J. Vilhar, urar, Sv. Petra cesta 36,
»Hermes«, Miklošičeva cesta 30,
Jugoslovanska knjigarna, Pred škotijo 5,
Kollman, Mestni trg 16,
»Peko«, Šelenburgova ulica,
Podržaj, Ig pri Ljubljani,

v Št. Vidu nad Ljubljano:

Kregar Andrej, mizarstvo,
Kremžar Anton, strojno podjetje,
Splošna trgovska družba s. a. z. (tudi Tyrševa 33 v Ljubljani),

v Celju:

Stermec, mizarstvo,
Jos. Jagodič,

v Mariboru:

Jan Ignac, Grajski trg 4,
Meinel Herold, Gosposka ulica,
Kovačič Ivan, Koroška cesta 10,

v Hrastniku:

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.,

v Cerkljah pri Kranju:

I. Globočnik, kovaštvo,

v Krašnji, p. Lukovica:

Štolfa Josip, mizarstvo.

Franjo Neubauer:

Sv. Cirilu in Metodu

O sveti ljubezni krščanski šumelo je Vama morje, ljubzen je križ Vama dala v Bogu posvečene rok.

Govoril Zveličar je nežno, da brat Vama človek je vsak, naj tudi še duša njegova zavita v poganski bo mrak.

Govoril je Vama najvišji Pastir: »Na sever nesita svobodo in mir!

Tam narod prebiva sred birmih poljan, mehak, a domačih glasov je željan.

Ko v znanih glasovih umel bo skrivnost, začutil bo v srečo vso njeno sladkost!

In šla sta in k Vama prihajal slovanski je rod od povsod, utrjen je v veri odrekal poganskih se zmot in zablod.

Zvenela molitev slovanska je Bogu, Mariji na čast, sovražnemu svetu je pela, da brani Slovan svojo last!

Pravo ozadje požara v Šiški

O velikem požaru v Spodnji Šiški v Kamniški ulici, kjer je gorela hiša g. Jožeta Ložarja, krožijo v Ljubljani različne govorice, ki so ali pretirane ali zmedene. Resnica je ta, da je 26 letni Aleš Kovič, ki je hišo zažgal, duševno nekoliko zmeden. Aleš Kovič je med 5. in 6. letom postal sirota. V krstnem listu ima rodbinsko ime Jastrobnik, pozneje, ko je bil star 11 let, ga je posinovila branjevka Ivana Kovič, po kateri je povzel rodbinsko ime. Ivana Kovičeva, krusna mati Aleša Koviča, se s težavo preživlja s prodajo salja in podobnih stvari. Aleš se je pripravil na drugi in tretji državni izpit v jusu, pri tem pa se je zaljubil v Ložarjevo hčerko, ki pa je vsiljivega in nekoliko arogantnega Aleša odklanjala. Aleš tega odklanjanja ni mogel prebiti. V nedeljo je pričel besneti in groziti G. Ložar je takoj odhitel na policijo — bilo je okrog 8 — ter je prosil, naj policija odstrani nadležnega stanovalca iz hiše. Medtem ko je bil G. Ložar na policiji, pa je Aleš Kovič že na treh krajih zažgal hišo. Ko je stražnik prišel k hiši, je bilo poslopje že vse v palmenih. V hiši stanuje tudi stranka upokojenega železničarja Ivana Makuca, katerega hčerka Rosana se je prav v nedeljo poročila. Ko so svahte v nedeljo okoli 9 prišli v avtomobilih na dom, so morali ugotoviti, da je stanovanje nove zakonske dvojice opustošeno. Mlada zakonska dvojica je morala iti v hotel. Skupna škoda, ki jo trpi lastnik vile g. Jože Ložar, znaša okoli 90.000 din in ne 30.000 din, kakor je po prvi cenitvi objavil »Ponedeljski Slovenec«. Jože Ložar je zavarovan za 80.000 d.

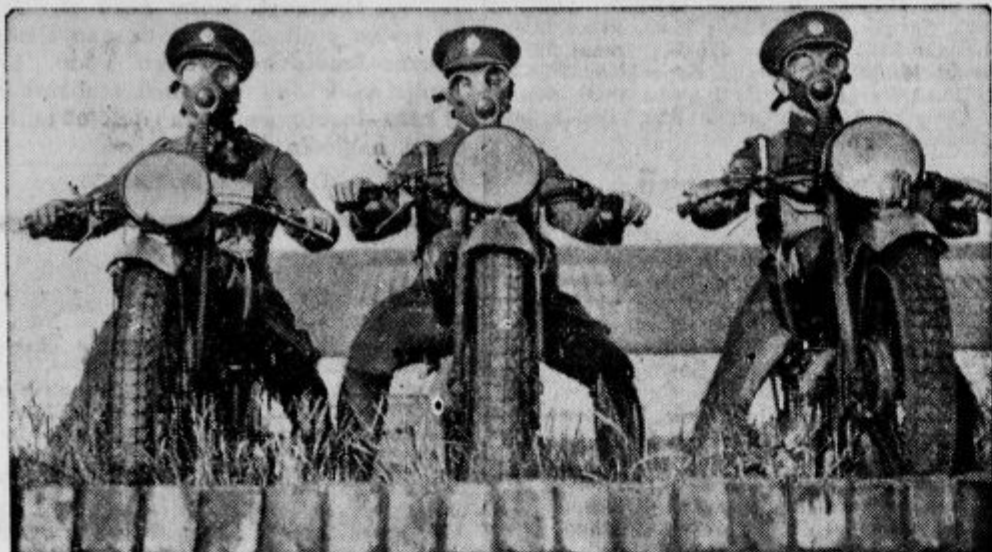
† Alojzij Završnik

Rajhenburg, 3. julija.

Danes je umrl v ljubljani. splošni bolnišnici tukajšnji slikarski mojster in namernik gostilne Pod Lipo g. Alojzij Završnik, star komaj 47 let. Bil je zvest naročnik »Slovenca«, odbornik krajevne organizacije JRZ in podpredsednik obrtniške zadruge ter v času znanega bojevnika gibanja eden najbolj navdušenih bojevnikov v našem kraju.

Zadnje čase je začel vidno hirati in na dan svojega godu se je posvilo od svojih številnih prijateljev ter se odpravil v bolnišnico v Ljubljano. Koli svoje boleznosti si je nakopal v svetovni vojni. Če si prišel k njemu v gostino, ti je tako rad pripovedoval dolgo v noč svoje vojaške spomine, čital svoj dnevnik, ki ga je redno pisal na fronti, in razkazoval velik album strašotnih slik vojnih grozot, ki jih je večinoma sam posnel. In če je videl, da si ti, ki ti je pripovedoval in razkazoval vse to, sovražnik nesmiselnega klanja med narodi, je bil srečen dovolj. — Sedaj ga ni več, kot tat je prišla smrt in nam ga ugrabila iz naše srede. Pogreb dragoga bo v torek v Ljubljani, ob pol 3 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Zalujocje naj tolaži Bog, rajnemu pa naj svetli večna luč v deželi miru!

Angleške motrizirane čete s plinskimi maskami.

Konec pomorskega junaka pred 150 leti

Skrivnost širnega oceana, kako je izginil francoski pomorščak La Perouse

Pretekle tedne je minilo 150 let, odkar je brez sledu izginila velika znanstvena ekspedicija, ki jo je po naročilu francoske vlade po neizmernih daljnih južnega Tihega oceana vodil Jean-Francois Galoup La Perouse. Še dandanes nihče ne ve, kako so končali 44 letni poveljnik in njegovi 200 mož, ki so se vozili z njim na 2 ladjah. Iz njegovega dolgega potovanja po širnih morjih vemo le toliko, da so na enem izmed mnogih južnih otokov domačini 11 njegovih spremljevalcev pomorili. Čeprav pa je pogumni morski potnik za vedno izginil, bo njegovo ime v znanosti ostalo ohranjeno.

La Perouse je bil že od mladih nog vojak in pomorščak. Ko je bil šele 18 let star, je bil že ranjen v boju z Angleži, ki so ga zajeli. Ko je prišel domov, se je kmalu zopet udeležil bojev v Kanadi, kjer je postal slaven, ker je s svojim junaštvom zavzel dve angleški utrdbi. Takemu velikemu junaku so leta 1785 dali veliko in važno nalogo, naj najde iz Tihega morja dohod v tako imenovani severno-zahodni prehod. Obenem je dobil nalogo, naj za francosko vlado dobi podatkov o ameriškem kitolovstvu v Tihiem morju ter o ameriški trgovini s krznom. Leta 1785 je s svojima dvema ladjama in 223 možmi posadke odjadril na morje ter priplul pred Aljasko splovladi 1786, kjer se je hotel pred Mount Elias zasidriti, da bi prišel na suho. Bilo pa je takrat tako viharno vreme, da ni mogel niti misliti, da bi tukaj izkrcal svojo ekspedicijo, zaradi česar je odjadril nazaj proti jugu.

Tako je obiskal Havajske otoke ter je 5. novembra zagledal goro, ki jo je imenoval Necker Island na čast francoskemu finančnemu ministru. Blizu tam stoji tudi gora, ki se dandanes temu raziskovalcu na čast imenuje La Perouse. Potniki, ki se z letali vozijo čez Havajske otoke, lahko vidijo to goro, ki je dobila svoje ime po tem slavnem možu. Od Havajskih otokov je odplul proti zahodu, obiskal Filippine, japonsko obalo, Korejo in, kakor je sam poročal, »kitajsko Tartarijo«. Dne 28. julija leta 1787 je njegovo brodovje obiskalo zaliv De Castries Bay pri Vladivostoku. Tukaj je našel med otokom Sahalinom in japonskim otokom Hokaido prehod, ki je dandanes po njem imenovan. Dne 7. septembra sta se njegovi dve ladji zasidrali pred Petropavlovskim na Kamčatki. Tukaj je izpopolnil svoje risbe, zemljevide in poročila ter je vse skupaj po suhem poslal domov na Francosko. Ko je vse to uredil, je odjadril proti jugu.

Na otočju Samoa je ekspedicijo zadela prva nesreča. Kapitan njegove ladje »Astrolabe« de Langle se je z 11 možmi izkrcal na otoku. Domačini pa so malo četo iz zasede napadli ter vse pomorili. La Perouse ni hotel dalj časa kakor je bilo potrebno, ostati na tem divjem otočju, marveč je kmalu nato, dne 14. decem-

bra, odjadril. Že 26. januarja leta 1788. je priplul v zaliv Botany, na obali vzhodne Avstralije, kjer so takrat Angleži pravkar pripravljali kazensko kolonijo za svoje kaznjence. Iz tega kraja je La Perouse dne 7. februarja pisal še eno pismo s poročili domov na Francosko. To je poslednji zadnji glas o njem in od njega.

Nekaj dni nato je odpotoval s svojima dvema ladjama, katerih poslednji ni več videla živa duša. Ker Francija ni prejela nobenega nobenih poročil, je poslala za njim nove ekspedicije, ki naj bi ga poiskale. Iskali so ga čeli dve leti, a zaman. Poveljnik in njegovih 200 mož na dveh ladjah so izginili brez sledu. Kakih 38 let kasneje se je objavil kapitan Dillon, ki je trdil, da je na pečinah okoli Hebridov našel sledove te ekspedicije. Vendar pa nikdar niso mogli ugotoviti, ali so tiste razbitine, ki so jih našli na tistih pečinah, res ostanki nesrečnih dveh francoskih fregat, ki ju je vodil La Perouse. Do današnjega dne je njegov konec ostal uganka in bo ostal še naprej.

Umor v zvezdarni

Znanstvenik iz nevoščljivosti umoril svojega tovariša

Iz Lime v Južni Ameriki poročajo o temle dogodku: Velikansko pozornost je po vsej Južni Ameriki povzročil umor, ki ga je neprečakovano naglo razvozlat polic. inspektor v Limi. Ozadje je: Policijskega predsednika peruanskega glavnega mesta je nekoga jutra telefonično poklical znani astronom Miguel Acosta iz zvezdarne. San Jeronimo, ki je 2 kilometra daleč od mesta. Telefonično je sporočil, da so pravkar našli njegovega tovariša učenjaka Alfanda Bellano mrtvega v njegovi delavnici. V hrbtu mu je tečalo zabodeno bodalo. Takoj se je odpravila na lice umora policijska komisija, ki jo je vodil policijski komisar Iribez. Komisijo je pred vrati zvezdarne sprejel učenjak Acosta. Mož je bil hudo razburjen in je bil videti nespričan. Povedal je, da je svojega tovariša našel mrtvega, ko ga je zjutraj hotel znameniti, ker je rajni imel nočno službo v zvezdarni. Na kraju umora so našli bodalec, ki pa epotečka niso vedeli, čigavo je. Policija je nekaj časa iskala in nazadnje dognala, da je bodalec lastnina znanega vlomilca, ki se piše Jurago. Takoj so vlomilca prišli. Ko so ga spraševali, ali je to bodalo njegovo, je priznal, povedal pa je tudi, da je bodalo izgubil tisto noč, ko je hotel vlomiti v zvezdarno. Ni pa mogel izvršiti tatvine, ker je bil poprej prepoden.

Drugi dan so časopisi prinesli senzacijo. Članek, ki je javil velikanski znanstveni uspeh delovanja profesorja Acosta, ki se mu je bilo po dolgotrajnem trudu posrečilo odkriti novo zvezdo, kakršne znanstveno imenujejo »novex«. Novico o tem je astronom sam sporočil uredništvu listov. Zvečer

Najbolj srečen kraj na Španskem je mesteca Llivia, ki ne doživlja v teh dneh državljanske vojne na Španskem nič hudega. Te sreče pa je mesteca deležno zaradi tega, ker so ga nekdanji v zgodovini tedanji diplomati docela pozabili.

Bilo je leta 1660, ko so se španski in francoski diplomati zbrali na konferenco, kjer naj bi v posebni pogodbi ugotovili mejo med Francijo in Španijo na Pirenejih. Diplomati pa so se zaradi male deželice ob meji sprli. Ta deželica leži na francoski strani Pirenejev. Nazadnje pa so sklenili kompromis ter izrekli, da mora sporno ozemlje »s svojimi 33 vasi«, ki so bile po imenu našete, pripasti Franciji. Ko pa so hoteli ta špansko-francoski dogovor praktično izvesti, so videli, da sporno ozemlje nima le 33 vasi, marveč tudi mesto Llivio, ki pa v pogodbi o njem ni bilo govora.

Da bi se obmejni spor znova ne začel, je komisija, ki je uravnavala obmejno vprašanje na podlagi omenjenega dogovora, sklenila, naj mesto Llivia pripade Španiji, da bo mir. In tako se je zgodilo, da leži dandanes na francoskih tleh špansko mesteca Llivia, ki je s Španijo zvezano le po ozkem nevtralnem pasu, to je po 12 km dolni prašni cesti.

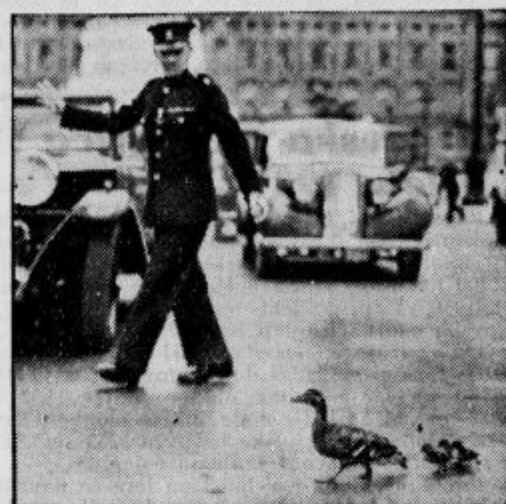
Po svoji legi je tedaj mesteca Llivia s svojo cesto vred postalo pravi raj za vse tiholapce. Ker med Llivijo in Francijo prav za prav ni nobene obmejne postaje in je tudi biti ne more in pa, ker morajo vse blago za špansko Llivijo pošiljati neoparjeno, je francoskim carinikom, ki tukaj delujejo, služba silno grenka. Nikakor namreč ni mogoče nadzorovati 12 km dolge, ozke ceste, ki vodi skozi. Sedaj se šele pozna, kaj se pravi, če so diplomati pozabljivi.

Vendar to ni nič tako hudega, da bi se zaradi tega Llivijci kaj pritoževali. Celo veseli so tega. Mesteca ima namreč v tej krvavi državljanski vojni dočela mir. Ljudje v tem mestu žive, kakor bi bil povsod največji mir. Stari župan uraduje, kakor je uradoval poprej stari občinski odbor, se posvetuje ob določenih časih. Nad mestecem ne vihra niti rdeča, niti nacionalistična zastava. Čeprav je Llivija blizu rdeči kakor beli Španiji, ljudje vendar le vsako nedeljo mirno hodijo k maši v znamenito romansko cerkev, ki je bila zgrajena v 16. stoletju, nekako 100 let poprej, preden so diplomati bili tako pozabljivi. Llivija mirno čaka, kaj se bo na Španskem skuhalo. Pač pa vsi žele, da bi bili prelivanja krvi že konec.

Tujski promet pa tukaj cvete, kakor nikjer drugod na svetu menda ne. V teh časih je polno

ljudi, ki radi popotujejo in se potem doma hvalijo, da so bili na Španskem. Zlasti Francozov tukaj kar mrgoli. Ostanejo tako rekoč na Francoskem, pa so vendar le v Španiji, kjer ni nobenega francoskega napisa več in kjer noben človek ne govori francosko, marveč le špansko. Francoz, ki je bil v Lliviji, lahko govori, da je bil na Španskem, čeprav mu ni bilo nikjer treba prestopiti čez mejo ter nikjer ni imel opravka s cariniki in obmejno policijo.

Taka je Llivija, tretja ali nevtralna Španija, kakor jo je pred kratkim označil neki francoski politik. Srečno mesteca!

Tale prizor so Londončani gledali zadnjič pred kraljevsko palačo, kjer je sicer velik promet. Ves promet je zastal, ko je račja koklja vodila svoje mladiče čez cesto. In nihče se zaradi tega ni jezil, kar priča, da so Londončani prijazni ljudje, ki imajo radi živali.

Zborovanje Mednarodnega katoliškega biroja za radio

V dneh od 7. do 10. avgusta bo Mednarodni katoliški biro za radio zboroval v Amsterdamu. Razpravljali bodo o »Katoliški misli in katoliškem življenju v radiu«. Obravnavali bodo tale vprašanja: Kako delujejo katoličani na polju radio? Kako morajo vsi katoličani sveta skupno delovati? Kako se more to skupno delovanje še poglobiti in spopolniti?

Drugi kongres tega biroja bo l. 1940 na Dunaju, odbor se bo pa drugo leto sestal v Parizu.

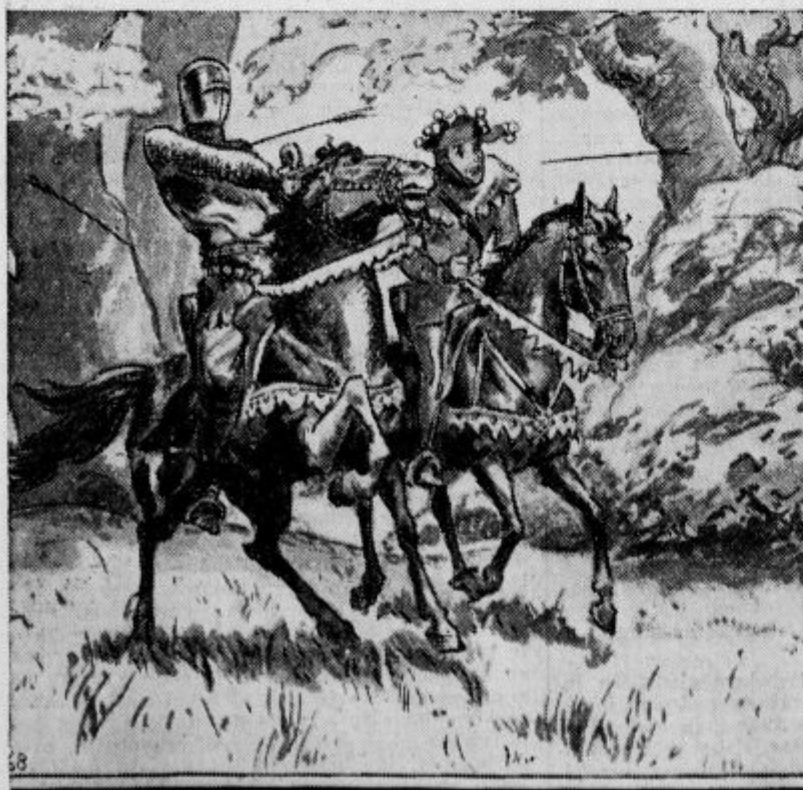
Kaj pravi kino

Zanimive besede o kinu

Znani irski pisatelj de Blacam je nedavno v časopisu silno napadel kino rekoč: »Kino je po mojem večje prekletstvo kakor pijančevanje. To zlo, ki spada v isto vrsto kakor ples in lepoticenje obraza, je moralo našega naroda že tako pokvarilo, da se ljudje teh stvari veselijo, ne da bi se zavedali, da je to, kar občudujejo, najnižja nemoralna, ki je sploh kdaj uničila kako kulturo v človeški zgodovini. Kino je v 20 letih napravilo več škode, kakor sploh kako zlo v 100 letih. Irski ni nič več tista deviška dežela, kakršno smo poznali v svojih mladih letih. Noben človek se ne zaveda, da se v kinu prebije desetkrat več časa kot v cerkvah, pri študiju ali pri kakih resnih prireditvah. In vse to se dogaja v deželi, ki se postavlja, da je krščanska!«

Na ta napad odgovarja neki katoliški duhovnik takole: »Meni se zdi, da je prav, če povem, da Irski ne ni tako propadla, kakor bi nam rad povedal gospod Blacam. Jaz kina ne poznam iz svoje skušnje. V poslednjih osmih letih sem bil samo dvakrat v njem. Vendar mi je več dobrih katoličanov, ki redno obiskujejo kino, povedalo, da je mnogo filmov dolgočasnih, a jako malo nemoralnih. O samem mestu Dublinu morem reči, da je verno mesto, vsak dan je dosti ljudi pri sv. maši in obhajilu. Zatorej bi ne bilo prav, če bi človek trdil, da je mesto manj krščansko, kot je bilo pred 20 leti. Doda se mi, da tudi ples ni kar zmeraj nemoralen, in če se kaka ženska pudra, vendar zato še ni slaba kristjanka. Če odpravimo kino in ples, kaj naj ljudje počenajo v prostem času? Ali naj pripravljajo svoje večere le s tem, da tavajo okoli mesta? Res, prav bi bilo, da bi bil kino malo bolj resen in naroden. A daleč čez mero bi bilo, da bi obsojali kot nemoralno in degenerirano vse, umetnost, šport, film, kulturo — karkoli pride iz inozemstva...«

IVANHOE

Št. 168.

Smrt izdajalcev

Takoj nato so iz grmovja že privršale tri strelice, ki so bile namerjene naravnost na čelado in prsni oklep. Zlasti silen je bil strel v glavo.

»Na lopove, Vamba!« je zakričal vitez in s svojim konjem planil v grmovje, kjer je srečal šest oklopnikov, ki so z naperjenimi sulicami planili nadenj. Toda vseh šest sulic se je ob oklepu črnega viteza razletelo, vitez pa se pri vsem nem niti zamajal ni. Iz njegovih oči je plamtel divji srd, ko je kričal napadalcem:

»Kaj pa to pomeni? Kaj hočete od mene?« »Ubili te hočemo, nasilnik!« so mu kričali oni.

»Torej imam opraviti z izdajalci in zavrtnimi morilci!« je rohnel vitez ter v divjem srdu tako zamahnil s svojim mečem, da je po vsakem udarcu padla mrtva žrtev. Vseh šest je popadel. Medtem so se bili priplazili

blizu drugi napadalci, ki pa so se začeli umikati, ko so videli tako moč črnega viteza. Nekaj časa se je zdelo, da bo vitez kljub silni sovražni premoči obvladal bojišče. V tem pa je planil na bojišče vitez v modri opravi. Ta je naperil svojo sulico in se v silnem sunku zaletel ne v viteza, marveč v njegovega konja.

Takole Kitajci kaznujejo tiste svoje rojake, ki vohunijo za Japonec. Ista usoda zadene seveda tudi tiste japonske vohune, ki preobčeneči za Kitajce, vohunijo za japonsko armado.

V imenu Njegovega Velikanstva kralja

Stol sedmorice, odd. B. v Zagrebu, je kot revizijsko sodišče, apelacijsko sodišče v Ljubljani pa je kot prizivno sodišče v pravdni stvari tožeče stranke: Kolinske tovarne hranil d. d. v Ljubljani, ki jo zastopa dr. Marajon Ferdinand, advokat v Ljubljani, zoper tožečo stranko: Prazarno »Zika«, družbo z o. z. v Ljubljani, ki jo zastopa dr. Vavpetič Lado, advokat v Ljubljani zaradi nelojalne konkurence,

razsodilo:

1. Tožena stranka je dolžna opustiti nadaljnjo opremljanje proizvajanih zavojev kavinskih surogatov s porcelanastimi skodelicami, krožniki in žlicami podrobno odjemalcem.
2. Tožbeni zahtevki, da je tožena stranka dolžna opustiti nadaljnje opremljanje proizvajanih zavojev kavinskih surogatov s listom »Žika«, se zavrne.
3. Odredi se, da sta tožeča in tožena stranka dolžni objaviti sodbo po njeni pravomočnosti brez razlogov po enkrat v »Jutru« in »Slovenču«.
4. Stroški se vzajemno poravnajo.

Razpis

Občina Št. Jurij pod Kumom, okraj Litija, razpisuje pragmatično mesto

občinskega tajnika

Šolska izobrazba štiri razrede srednje ali nje enake strokovne šole. Plača 700 din mesečno brez doplake do 1. aprila 1939. Potrebna kavicija v gotovini 3000 din.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7 in 8 uredbe o občinskih službenicah, »Sl. list.« kr. ban. uprave dravske banovine z dne 29. julija 1936, je vložiti v 30 dneh po objavi tega razpisa v Služb. listu pri tej občini.

Občina Št. Jurij pod Kumom,
dne 27. junija 1938.

Potrjeni neizmerne žalosti naznanjamo sorodnikom, znanem in prijateljem, da je v soboto, 2. jul. 1938, v Negotinu nenadoma umrl naš dragi sin in brat

FRADEL FRANJO

inž. podnarednik

Maribor, dne 4. julija 1938

Zalujoča družina Fradel

Hiša za 1,050.000 din

v centru Beograda, najlepši kraj, z elegantnimi dvosobnimi stanovanji, obednica, kuhinja, kopalnica in vse ostalo. Vse pritlikline v ploščicah, kopalnica z zidanimi banjami. Izredno ugodna prilika za plasiranje denarja. Renta letno brutto 130.000 din, netto 110.000 din. — Hiša je tako moderno zgrajena, da bo odgovarjala 20 let v naprej. Vsa mednadstropna konstrukcija je zgrajena iz armiranega betona, fasada iz kamena, vhod iz večbarvnega prirodnega marmorja, vrata iz nikla in antikorodala, parket najboljši, okovje iz bele kovine. Hiša predstavlja veliko bogastvo in največjo sigurnost za vloženi denar z odličnim obrestovanjem. Potrebna gotovina je 750.000 din, ostalo hipoteka.

Prodaja izključno Bovan,
Beograd, Knez Mihajlova 5, palača »Ta-Ta«, tel. 27.978

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; žensitovanski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolišna, 3 mm visoka petlitna vrstica po 3 dila. — Za plačane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Potnik

sprejme zastopstvo tekstilne stroke ali kaj podobnega za vso Južno Srbijo. — Ima svoj avto in potuje že preko 20 let. Jako dobro je vpeljan po vsej Srbiji in poseduje v Beogradu štirinadstropno hišo. Reference pri M. Ravnikar, tovarna slavnikov, Domžale. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 9669. (a)

Vajenci

Vajenca
za pleskarstvo sprejme Rotar Franc, Sv. Petra cesta 76. (v)

Vajenca

pridnega in marljivega, iz dobre hiše s predpogojem, da ima višjo ljudsko šolo, ali vsaj dva razreda meščanske šole, sprejem v specializirano manufakturno trgovino. — Pinter Ludvik, trgovec, Selnica ob Dravi. (v)

Vajenca

s 3 razr. meščanske šole, išče mesta v mešani trgovini v večjem kraju na štajerskem — z vso oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1018. (v)

Službo dobe

Gospa ali gospodična ki popolnoma obvlada nemški jezik ter je vajena samostojnega gospodinjstva, se sprejme k tričlanski družini. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Slovenca« ali Nemka« št. 10565. (b)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje center, oddam za avgust. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10539. (c)

Hranilni in posojilni

konzorcij, Gajeva ul. 9, odda s 1. avs. t. l. trisobno stanovanje z vsemi pritliklinami. (c)

SOBE iščejo:

Soba

s poseb. vhodom v sredini mesta se išče. — Rad plačam primerno ceno. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Slovenca« št. 10581. (s)

SOBE oddajo:

Lepo sobo

s posebnim vhodom in s uporabo kopalnice poceni oddam z vso oskrbo ali brez. Videmask, Zvonarska ulica 11. (s)

Posredstva

Hiša

zaradi preselitve za polovično ceno naprodaj. — Informacije: Aleksandrova c. 16, Maribor. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno obračunski posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodaj večje število parcel, komplesov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Kupimo

Traverze

NP 22 po 5 m dolge in steklene stene z dvojnimi vrati, dobro ohranjene, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »1000« št. 10570. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wollfova ulica št. 3

Prodamo

Vsa lahka letna oblačila si nabavite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prek in dira

ugodno — naprodaj — Kongreeni trg 14, dvorišče.

Cvetlični med

domač, zdravilni, nudi najceneje J. Menart — Domžale. (l)

Mreže za postelje

dobite najceneje pri Andlovic, zaloga pohištva, Komenskega ulica 34. (l)

Za potovanje potrebujete

kovčke, nahrbtnike, aktovke, kopalne torbice — itd. Dobite jih v veliki izbiri pri Ivan KRAVOS, Maribor, Aleksandrova 13

»Kappel« pisalni stroji

prilagojeni odličnih izdelkih nemških tovarn. — Pisalni stroji za pisarno in potovanje. — Najmodernejša oprema!

KLEINDIENST & POSCH Maribor, Aleksandrova 44

Natečaj

za sprejem novih učencev v državno prometno železniško šolo v Beogradu.

Za šolsko leto 1938/39 se sprejme v državno prometno železniško šolo v Beogradu 75 (pet in sedemdeset) kandidatov, kateri izpolnjujejo sledeče pogoje:

1. da je državljan kraljevine Jugoslavije;
2. da je izvršil najmanj sedem razredov realke ali klasične gimnazije ali trgovske akademije z završnim izpitom;
3. da je telesno in duševno zdrav (sposoben za I. grupo železniške službe po pravilniku o zdravniškem pregledu prometnih služiteljev);
4. da ni mlajši kot 18 let, a ne starejši kot 22 let, pa je odslužil kadroški rok ne starejši kot 23 let;
5. da ima dovoljenje od roditeljev odnosno varuha, da lahko vstopi v službo državne prometne ustanove.
6. da je lepega vedenja.
7. da položi sprejemni izpit.

Učenci se izbirajo po natečaju. Prednost imajo oni, kateri imajo odlično oceno in so odslužili kadroški rok.

Sprejemni izpit se polaga iz sledečih predmetov:

- a) srbsko-hrvatski-slovenski jezik;
 - b) aritmetika in geometrija;
 - c) zemljepis, splošni in specialni zemljepis kraljevine Jugoslavije.
- Učenci, kateri so izvršili to šolo, dobijo kvalifikacijo za uradniški čin, razporejeno od IX. do V. položajne skupine po čl. 47, odstavek II. zakona o državnem prometnem osebju, v zvezi s čl. 8. t. 6. uredbe o činu strokovnih šol, podobnih srednjih šol ali fakulteti.

Prošnje, pisane lastnoročno, s kolkom 10 din, se morajo dostaviti osebno ali s priporočnim pismom Upravi državne prometne železniške šole v Beogradu, Vojvode Mišića ulica št. 2 najkasneje do 31. julija t. l. z označbo točnega naslova prošilec in najbližje železniške postaje.

V prošnji mora kandidat navesti: ime in priimek roditeljev, njihov poklic in njihovo rodbinsko stanje (število rodbinskih članov) in priložiti sledeče dokumente v originalu (prepisi se izključujejo):

1. zadnjo šolsko kvalifikacijo;
2. krstni odnosno rojstni list;
3. dokaz o državljanstvu, izdan na osnovi § 4. zakona o državljanstvu;
4. odobrenje roditeljev (varuha), da kandidat lahko stopi v to šolo, in se obvežejo, da povrne stroške, ako bi bil učenec izključen po svoji krivdi ali zaradi neuspeha, katero se mora glasiati sledeče:

Roditeljsko ali varuhovo odobrenje in obveznost.

Dovoljujem svojemu sinu (varovanec) (ime in priimek) da vstopi v Državno prometno železniško šolo v Beogradu, katero je dolžan redno obiskovati in izvršiti, vesti se v njej kakor zahtevajo šolska pravila.

Po končani šoli je moj sin (varovanec) dolžan ostati v službi državnih železnic najmanj šest let.

V primeru, da moj sin (varovanec) šolo ali službo svojevoljno opusti ali se mu služba odpove po zakonu, a po lastni krivdi, se obvezujem povrniti državni blagajni, in sicer: ako je odšel iz šole, vse stroške šolanja, ako je odšel iz službe za nedosluzen čas, sorazmerni del stroškov šolanja, kakor tudi povrnen vso škodo, katero je za časa šolanja eventualno povzročil.

(Datum.) Podpis roditeljev — varuha. Potrdilo policijske oblasti.

5. Obveznost kandidata, katera se mora glasiati sledeče:

Obveznost kandidata.

Ako bom sprejet v Državno prometno železniško šolo v Beogradu, se obvezujem, da hočem isto redno obiskovati in končati, vesti se tako, kakor šolska pravila zahtevajo.

Po končani šoli se obvezujem, da ostanem v službi Državnih železnic najmanj šest let.

V primeru, da šolo ali službo svojevoljno zapustim ali če bom iz šole ali službe odpušen ali me po zakonu odpuste iz službe po lastni krivdi, se obvezujem, da povrnem državni blagajni sledeče: ako izstopim iz šole, vse stroške svojega šolanja, ako odidem iz službe za nedosluzen čas, sorazmerni del stroškov svojega šolanja, kakor tudi hočem povrniti vso škodo, katero bom za časa šolanja eventualno povzročil.

(Datum.) Podpis kandidata. Potrdilo policijske oblasti.

6. Potrdilo o vedenju za kandidate, kateri ne prihajajo naravnost iz šole, v katerem mora biti tudi točno navedeno: kje je bil in kaj je delal za časa, odkar je dovršil šolo do predložitve prošnje za sprejem v državno prometno železniško šolo.

Prošnje kandidatov, kateri ne izpolnjuje pogojev in katere ne bodo opremljene z zahtevanimi originalnimi dokumenti in potrebnimi taksami, ne pridejo v poštev.

Izbiri kandidatov bo izvršila uprava šole. Izbrani kandidati bodo poklicani na zdravniški pregled in na sprejemni izpit. V to svrhu se jim bodo poslane brezplačne karte za prihod v Beograd, zaradi katerega je treba v prijavi označiti točni naslov. Kandidati, kateri ne bodo sprejeti, dobijo brezplačno karto za povratek domov.

Sprejeti kandidati imajo v internatu šole brezplačno stanovanje in hrano, a poleg tega dobijo 100 din mesečno v gotovini.

Predavanja v šoli se prične 15. septembra 1938.

Iz Generalne direkcije državnih železnic GDŽt. 61.551/38.

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Javna zahvala

Tem potom se najiskrenejše zahvaljujem primariju I. kirurg. odd. g. dr. Blumauerju za njegovo veliko skrb, da je rešil mojo nečakinja Grošelj Angelo gotove smrti in jo s poznejšo spretno izvršeno operacijo popolnoma ozdravil.

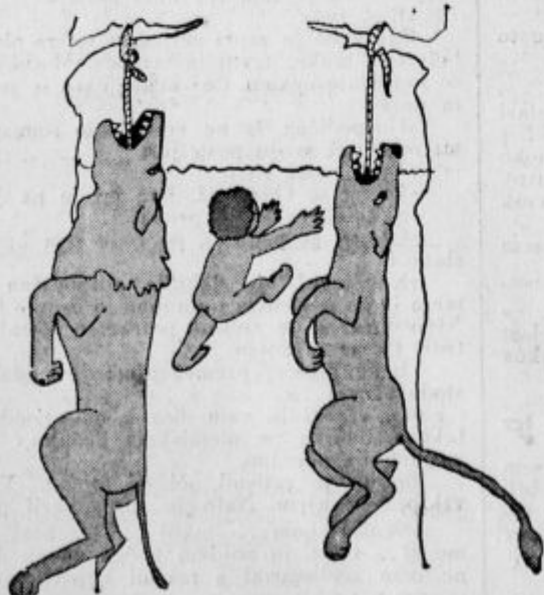
Zahvaljujem se tudi gg. dr. Kuncu in dr. Bajcu in častitim sestram za njihov trud in naklonjenost. Hotederšica, dne 2. julija 1938.

Janko Borštnar, župnik.

Konči Ahačič:

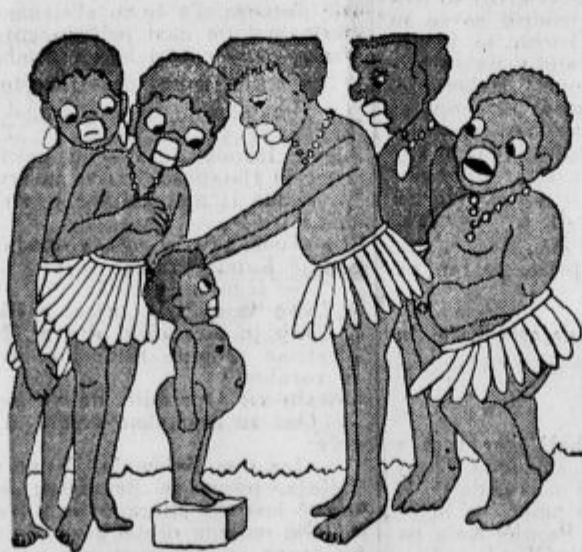
Trije tički

Krvoločneža sta se ujela v lastni požrešnosti:

obvisela sta na vrveh, na katerih sta se prej gugala dvojčka. — Črnček, revček, je bil pri tej žalostni ves čas navzoč. Noge so se mu tako tresle, da se ni mogel premakniti. — Ko pa sta leva obvisela, se je toliko opogumil, da je stekel v vas in naznanil, kaj se je zgodilo.

Črnček je veselo presenečen.

Bal se je, da bo kaznovan zaradi nepremišljenega ravnanja z bratoma. A ni bilo nič hudega. Starešine so sklicali zborovanje, na katerem so Črnčka proglasili za narodnega junaka, ker jih je tako pametno rešil dveh zverin, ki sta zamorce strašili in morili že dolgo časa. Da ste videli otroci, kako se je Črnček izprsil! Toliko, da ni počil od samega ponosa.